

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของกระทรวงการคลัง  
ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๗

กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๖/๑๘๐๕๓ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า นางดวงรัตน์ วัฒนพงศ์ชาติ ได้มีหนังสือ ขอให้กระทรวงการคลังเพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๓๒๐/๒๕๔๔ เนื่องจากนางดวงรัตน์ฯ ได้ซื้อทรัพย์สินเฉพาะสิ่งจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ในคดี หมายเลขแดงที่ ๗๓๘/๒๕๔๔ โดยมีนายกฤตภาส พรหมโอรส เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่า

๑. กระทรวงการคลังอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการ กู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๓๒๐/๒๕๔๔ เรื่อง ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ยึดอายัดทรัพย์สินนายกฤตภาสฯ จำนวน ๑ รายการ คือ ห้องชุดเลขที่ ๖/๑๘๒ ชั้นที่ ๓๓ อาคารเลขที่ ๑ ชื่ออาคารชุดลาสโคลินาส ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๘๖๘ ๙๔๙๔๑ ๙๔๙๔๓ และ ๙๔๙๔๔ แขวงคลองตัน (บางกะปิฝั่งใต้) เขตพระโขนง (บางกะปิ) กรุงเทพมหานคร

๒. พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องนายกฤตภาสฯ ในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง ประชาชนและร่วมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราช กำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๙/๒๕๔๕ ๓๐๐๒/๒๕๔๕ และ ๓๐๒๒/๒๕๔๕ ตามลำดับ ซึ่งศาลอาญากรุงเทพใต้ได้มี คำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๔๒๕๑/๒๕๔๖ ๑๒๖๑๕/๒๕๔๕ และ ๕๗๓๓/๒๕๔๖ ว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๓ วรรคแรก มาตรา ๘๓ และพระราช กำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ ให้ลงโทษจำคุก และให้ใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหาย ซึ่งในขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

๓. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายกฤตภาสฯ ต่อ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ในข้อหาผิดสัญญาเงินกู้ บังคับจำนอง บัตรเครดิต และศาลได้มีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๗๓๘/๒๕๔๕ ให้จำเลยชำระเงินต้นและ ดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ หากไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วนให้ยึดห้องชุดดังกล่าว แต่จำเลย

เพิกเฉยมิได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาแต่อย่างใด เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงทำการยึดทรัพย์ (ห้องชุด) และขายทอดตลาด เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙

๔. จากการขายทอดตลาดปรากฏว่านางดวงรัตน์ฯ เป็นผู้ซื้อทรัพย์ได้ในราคา ๑๐,๕๕๐,๐๐๐ บาท และได้ชำระเงินค่าซื้อทรัพย์ครบถ้วนแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ในขณะนั้น เนื่องจากเป็นทรัพย์ที่ติดคำสั่งยึดหรืออายัดของกระทรวงการคลัง จึงได้มีหนังสือขอให้กระทรวงการคลังเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

๕. กระทรวงการคลังได้ตรวจสอบการถือครองกรรมสิทธิ์ในห้องชุดกับสำนักงานที่ดิน กรุงเทพมหานคร สาขาพระโขนง พบว่าปัจจุบันนางดวงรัตน์ฯ ได้รับการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในห้องชุดดังกล่าวแล้ว

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การเพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิ้นเป็นไปอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย จึงขอหารือ ดังนี้

๑. หากพนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องคดีอาญาผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ภายหลังเก้าสิบวันนับแต่กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปหรือไม่

๒. หากคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไม่มีผลอีกต่อไป เนื่องจากพนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเกินกว่าเก้าสิบวัน กระทรวงการคลังมีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวซ้ำอีกได้หรือไม่ และผลเป็นอย่างไร

๓. หากพนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ก่อนกระทรวงการคลังมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ผลของคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวมีผลย้อนบังคับกลับไปถึงคดีที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ไปก่อนหน้านี้อหรือไม่

๔. จากกรณีที่นางดวงรัตน์ฯ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้ซื้อทรัพย์เฉพาะสิ่งจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี มีสิทธิขอเพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลังดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือของกระทรวงการคลัง โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง และปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนกรมที่ดินว่า กรมที่ดินได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในห้องชุดที่นางดวงรัตน์ฯ ซื้อจากการขายทอดตลาด เนื่องจากเห็นว่ากระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพียงเก้าสิบวันเท่านั้น เมื่อครบกำหนดระยะเวลาและยังมิได้มีการฟ้องคดีต่อศาล คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวจึงสิ้นผลไป คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) พิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ว่าข้อเท็จจริงที่นำมาสู่การขอเพิกถอนคำสั่งยึดหรืออายัดของกระทรวงการคลังจะเป็นที่ยุติแล้ว แต่โดยที่ความมีอยู่ของคำสั่งยึดหรืออายัดของ

กระทรวงการคลังย่อมส่งผลต่อการบังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ อีกทั้งเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของกระทรวงการคลัง สมควรพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้

**ประเด็นที่หนึ่ง** กรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องคดีอาญาผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๗ ภายหลังเก้าสิบวันนับแต่กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปหรือไม่ เห็นว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘<sup>๑</sup> แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินว่าจะกระทำเกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ โดยกำหนดข้อยกเว้นไว้เฉพาะเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙<sup>๒</sup> หรือมาตรา ๑๐<sup>๓</sup> เท่านั้น และเมื่อมีการฟ้องคดีตามข้อยกเว้น คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินย่อมมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ดังนั้น โดยหลัก พนักงานเจ้าหน้าที่จึงยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาได้เป็นระยะเวลาเก้าสิบวันเท่านั้น เมื่อครบกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันและมิได้ปรากฏข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด อำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินย่อมสิ้นผลไป

---

<sup>๑</sup> มาตรา ๘ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้กักเงินผู้ใดที่ เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้สิน และเห็นสมควรให้มีการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนได้ แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

<sup>๒</sup> มาตรา ๙ เมื่อพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีอาญาแก่ผู้ใดในความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ถ้าผู้ให้กู้ยืมเงินร้องขอให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกคืนเงินคืนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินได้ และจะเรียกผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินด้วยก็ได้ ในการนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

<sup>๓</sup> มาตรา ๑๐ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องผู้กักเงินที่ เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ เป็นบุคคลล้มละลายได้ เมื่อ

- (๑) เป็นผู้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้สินได้
- (๒) เป็นหนี้ผู้ให้กู้ยืมเงินรายหนึ่งหรือหลายรายเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท และ
- (๓) หนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือ

ในอนาคตก็ตาม

ฯลฯ

ฯลฯ

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามกรณีข้อหาหรือว่า กระทรวงการคลังได้ออกคำสั่งที่ ๓๒๐/๒๕๔๔ เรื่อง ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนางสาวจรี ธนกาญจน์กุล และนายกฤตภาส พรธโนรส และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายกฤตภาสฯ ซึ่งได้แก่ห้องชุดเลขที่ ๖/๑๘๒ ชั้นที่ ๓๓ อาคารเลขที่ ๑ ชื่ออาคารชุดลาสโคลินาส ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๘๖๘ ๙๔๙๔๑ ๙๔๙๔๓ และ ๙๔๙๔๔ แขวงคลองตัน (บางกะปิฝั่งใต้) เขตพระโขนง (บางกะปิ) กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ต่อมาพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องนายกฤตภาสฯ ในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน และร่วมกันกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ จำนวน ๓ คดี กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๙/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๕ คดีหมายเลขดำที่ ๓๐๐๒/๒๕๔๕ และคดีหมายเลขดำที่ ๓๐๒๒/๒๕๔๕ (ซึ่งขณะนี้คดีทั้งหมดอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา) กรณีจึงเป็นการฟ้องคดีต่อศาลภายหลังระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่กระทรวงการคลังมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ ด้วยเหตุนี้ คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวจึงย่อมสิ้นผลไปตามเงื่อนไขเวลาที่กฎหมายกำหนด

**ประเด็นที่สอง** หากคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไม่มีผลอีกต่อไป เนื่องจากพนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเกินกว่าเก้าสิบวัน กระทรวงการคลังมีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวซ้ำอีกได้หรือไม่ และผลเป็นอย่างไร เห็นว่า มาตรา ๔<sup>๔</sup> แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔<sup>๕</sup> หรือ

<sup>๔</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

<sup>๕</sup> มาตรา ๔ ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่า ในการกักเงิน ตนหรือบุคคลใดจะจ่ายหรืออาจจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้ตามพฤติการณ์แห่งการกักเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้นหรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือโดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา ๕<sup>๖</sup> เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงินได้ แต่การยึดหรืออายัดทรัพย์สินจะกระทำเกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙<sup>๗</sup> หรือมาตรา ๑๐<sup>๘</sup> เท่านั้น จึงจะทำให้คำสั่งดังกล่าวมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การกำหนดระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เก้าสิบวันเป็นการกำหนดเพื่อเร่งรัดให้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินจะคงมีอยู่เกินกว่าเก้าสิบวันได้เฉพาะเพียงกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลเท่านั้น และพระราชกำหนดดังกล่าวก็มีได้กำหนดเหตุอื่นที่จะให้มีการขยายระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามกรณีข้อหาหรือว่า กระทรวงการคลังได้มีการออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงินแล้ว การออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำคำสั่งเดิมเมื่อครบกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันย่อมมีผลเป็นการขยายระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อกรณีดังกล่าวมิใช่เหตุที่กฎหมายกำหนดให้คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินมีผลต่อไป และมีได้ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงอื่นขึ้นใหม่ที่จะเป็นเหตุให้กระทรวงการคลังออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาได้ อีกทั้งมิได้มีบทบัญญัติใดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ที่ให้อำนาจกระทรวงการคลังที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวซ้ำ กระทรวงการคลังจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำอีกได้

**ประเด็นที่สาม** หากพนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ก่อนกระทรวงการคลังมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ผลของคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวมี

<sup>๖</sup> มาตรา ๕ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ในการกู้ยืมเงินหรือจะกู้ยืมเงิน

(ก) มีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป หรือโดยการแพร่ข่าวด้วยวิธีอื่นใด หรือ

(ข) ดำเนินกิจการกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ หรือ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ผู้นั้น

(ก) จ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แพร่ข่าว หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน

ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน จะพึงจ่ายได้ หรือ

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา ๔ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้นั้นจะสามารถพิสูจน์ได้ว่า กิจการของตนหรือของบุคคลที่ตนอ้างถึงนั้น เป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายตามที่ตนได้กล่าวอ้าง หรือหากกิจการดังกล่าวไม่อาจให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียง ก็จะต้องพิสูจน์ได้ว่ากรณีดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ หรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

<sup>๗</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

<sup>๘</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

ผลย้อนบังคับกลับไปถึงคดีที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ ไว้ก่อนหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๘<sup>๙</sup> แห่งพระราชกำหนดการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ ใช้ถ้อยคำว่า “ผู้กักขังเงินผู้ใดที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด...” ซึ่งมาตรา ๒<sup>๑๐</sup> แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ผู้ต้องหา” หมายถึง บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ดังนั้น การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามกรณีนี้จึงหมายถึงขั้นตอนการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้เคยวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้วว่าบทบัญญัติตามมาตรา ๘<sup>๑๑</sup> แห่งพระราชกำหนดการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ เป็นมาตรการชั่วคราวที่จะคุ้มครองผู้เสียหายในเบื้องต้นจนกว่าจะมีการดำเนินคดีในศาล (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๘/๒๕๔๒)<sup>๑๒</sup> ดังนั้น กระบวนการคลังจึงไม่อาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาภายหลังจากที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ต้องหาแล้วได้

**ประเด็นที่สี่** นางดวงรัตน์ฯ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่ได้ซื้อทรัพย์สินเฉพาะสิ่งจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี มีสิทธิขอเพิกถอนคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของกระทรวงการคลังหรือไม่ เห็นว่า นางดวงรัตน์ฯ ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดย่อมมีสิทธิขอเพิกถอนคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของกระทรวงการคลังได้ อย่างไรก็ดี แม้จะได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า คำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของกระทรวงการคลังได้สิ้นสุดไปตามเงื่อนไขเวลาที่พระราชกำหนดการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ กำหนดแล้ว แต่ในแง่ของการบริหาร กระทรวงการคลังสมควรดำเนินการเพิกถอนคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๕๐

<sup>๙</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

<sup>๑๐</sup> มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) “ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล

ฯลฯ

ฯลฯ

<sup>๑๑</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

<sup>๑๒</sup> บันทึก เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๑๘๐ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี